

Pasningsvejledning for dværgpapegøjer (*Agapornis*)

Dværgpapegøjer (videnskabeligt navn: *Agapornis*) er små, livlige og farveprægtige papegøjer fra den del af det afrikanske kontinent, der ligger syd for Sahara, samt Madagaskar. Som regel holder de sammen som par hele livet, og det er typisk at se dem siddende tæt sammen og nusse og pudse hinandens fjerdragt. *Agapornis* familien omfatter 9 arter, hvoraf 5 arter hyppigt opdrættes af danske opdrættere.

Sociale behov: Når du anskaffer dig dværgpapegøjer, påtager du dig en forpligtigelse til at passe og pleje disse små, omkring 13 - 18 cm, levende væsner på deres præmisser i omkring 10 - 15 år, i visse tilfælde endnu længere.

Dværgpapegøjer er på lige fod med andre papegøjer sociale fugle, der har behov for at være sammen med artsfæller. Det er derfor ikke tilrådeligt, at du kun anskaffer dig en enkelt fugl. Anskaf minimum to fugle af samme art. Ønsker du ikke at få æg og unger, kan to hanner som regel gå sammen, mens hunner kan være stridbare overfor hinanden. Uanset køn må stridbare fugle selvfølgelig ikke holdes sammen.

To dværgpapegøjer kan gøres lige så tillidsfulde og tamme, som en enkeltstående dværgpapegøje. Start eventuelt med at anskaffe en dværgpapegøje og gøre den tam. Når det er sket, anskaffes en mere. Jo yngre dværgpapegøjerne er, des nemmere er det at gøre dem tamme. En dværgpapegøje må dog ikke være yngre end 8 - 10 uger, når den tages fra forældrene

Foder: Fodringen volder ikke de store problemer, da de fleste parakitblandinger kan anbefales, men til dværgpapegøjer, som opholder sig på begrænset plads, må det anbefales at undgå for store mængder af solsikke, hamp og lignende, fedende frøsorter.

En god parakitblanding er kendetegnet ved at være en blanding af mange forskellige frøsorter, hirse og andre forskellige frø, for det den ene frøsort mangler af proteiner, har den anden. Desuden er blandingen naturligvis forsynet med en indholdsdeklaration.

Det kan være en god idé at snuse lidt til frøblandingen. Den må ikke lugte muggent.

Parakitblandingen udgør 60 - 70 % af det daglige foder og kan gives tør eller endnu bedre oplødt eller spiret.

Til små papegøjer kan man også købe forskellige former for foderpiller, også kaldet papegøjepiller. Omkring 1/3 af parakitblandingen kan med fordel erstattes af disse foderpiller. Fordelen ved piller er, at de på en gang opfylder fuglenes behov for forskellige næringsstoffer, vitaminer og mineraler.

Fra naturens side spiser dværgpapegøjer gerne især frugt og bær, det er derfor kun naturligt, at 30 - 40 % af den daglige foderration består af

grøntfoder. Samtidig danner grønntfoderet en værdifuld afveksling i den daglige kost. Skift mellem 2 - 3 forskellige slags grønt eller frugt hver dag. Hvilke former for grønntfoder, der kan anvendes til dværgpapegøjerne, er kun et spørgsmål om tilvænnning og din fantasi, dog skal avocado undgås, da den er giftig for fugle. Fugle, som i længere tid ikke har fået grønntfoder, må gradvis vænnes dertil.

Buret: Dværgpapegøjer må have mulighed for at flyve og klatre, og da fuglene flyver frem og tilbage, og ikke hopper op og ned, er længde- og breddemålene på buret vigtigere end højden. Intet bur er for stort, og dimensioner som 70 cm lang, 50 cm dyb og 50 cm høj bør være absolut mindstemål for et bur til et par dværgpapegøjer. Her kan fuglene foretage mindst 2 - 3 vingeslag, således at vingemuskulaturen ikke svinder ind trods konstant ophold i buret. Brug altid rektangulære bure med fladt eller svagt hvælvet tag. Alle runde, seks- eller ottekantede bure bør frarådes, da de kan forvirre og stresser fuglene. Hvis pladsen tillader det, er en voliere at foretrække.

Nettet skal være så fintmasket (max.13 x 25 mm), og tremmerne så tætte (max.15 mm), at fuglen ikke kan stikke hovedet igennem. Jerntråden skal være min. 1 mm tyk og må ikke være belagt med kunststof, da dværgpapegøjerne vil gnave belægningen af.

Buret skal være forsynet med mindst to siddepinde, helst naturpinde af forskellig tykkelse, det giver nemlig god motion til fuglenes fødder.

Bundlaget skal være i stand til at opsuge de fugtige bestanddele af ekskrementerne og spildt vand fra vandskålen. Desuden skal det være støvfrit af hensyn til fuglenes og dit helbred. Benyt f.eks. træpiller, der ofte sælges under betegnelsen miljøstrø, eller ovntørret bøgeflis.

Dværgpapegøjerne bør have mulighed for at klatre. Som klatregrene benyttes med fordel pil og birk, som samtidig tilfredsstiller dværgpapegøjernes trang til at gnave og er dermed en vigtig form for berigelse. Når årstiden er til det, gives grene gerne med knopper og blade. De friske naturgrene giver et naturligt slid på næb og kløer.

Foder- og vandskåle skal naturligvis placeres på en måde, så de ikke smuds til af ekskrementer.

For at skabe tryghed for dværgpapegøjerne bør buret placeres forholdsvis højt, så man ikke kig-

ger ned på dværgpapegøjerne. Samtidig skal helst to af siderne være dækket af enten væg eller andet ugenomsigtigt materiale. Buret må ikke placeres, hvor der er træk eller direkte sol, uden at fuglene kan finde læ og skygge. Ideel temperatur, min. 10°, til max. 30°.

Pasning: Dværgpapegøjer fodres som minimum en gang dagligt i rene skåle og kun med en begrænset ration, der svarer til den mængde foder, dværgpapegøjerne spiser frem til næste fodring. Fuglene bør spise op fra fodring til fodring for på den måde at undgå at forfalde til kun at spise de frø eller det frugt og grønt, de bedst kan lide med risiko for, at de kommer til at mangle vigtige proteiner, vitaminer og mineraler.

Ved den daglige fodring skal du selvfølgelig også skifte vand. Fuglene skal altid have adgang til rent vand, da forurennet vand er den hyppigste årsag til mave- og tarminfektion.

Sørg for en fornuftig hygiejne, så fuglenes opholdssteder er rene dog med hensyntagen til fuglene, så de ikke bliver stresset af rengøringen. Fuglene skal føle sig trygge.

Håndtering & berigelse: Det vil være godt at vænne dværgpapegøjen til din nærhed, straks efter den er anskaffet. Væn den evt. til at gå op på din hånd, og lad den sidde og hvile sig der en tid, mens du forholder dig roligt. Jo oftere du har den på hånden på denne måde, jo mere tam og fortrolig bliver den.

Kommer dværgpapegøjen ud at flyve i værelset eller stuen, er det vigtigt, at du lukker døre og vinduer. Ruder bør dækkes af tynde gardiner el. lign. så den ikke flyver mod ruderne med slemme skader til følge. Pas på, at dværgpapegøjen ikke gnaver i el-ledninger og pottedplanter, som kan være giftige.

Som berigelse kan du sammen med friske grene, evt. give frugt og grønt i store stykker ophængt

forskellige steder i buret.

Opdræt: Hold ikke forskellige arter af dværgpapegøjer sammen, da bastardering (også kaldet hybridisering = afkom efter sammenparning mellem forskellige arter) let kan ske. Bastardopdræt er meningsløst og ødelæggende for vores hobby og skal derfor undgås.

Dværgpapegøjer, som sættes i avl, skal være fuldt udvokset og bør absolut ikke være yngre end 10 - 12 måneder. For visse arter er alderen mindst 22 - 24 måneder.

For at dværgpapegøjer kan yngle, skal de have en redekasse af passende størrelse, bundareal ca. 13 - 15 x 20 - 25 cm, højde ca. 13 - 15 cm og et indgangshul på ca. 5 - 6 cm i diameter.

Det er vigtigt at give dværgpapegøjerne rigelige mængder redemateriale i form af friske grene af birk og pil samt lidt hø, som de kan transportere ind i redekassen og bygge deres rede af.

Æggene hos dværgpapegøjer er rent hvide, og hunnen lægger som regel et æg hver anden dag. Rugningen starter normalt, efter at det andet æg er lagt. Efter 21 - 25 dages rugning kommer den første unge ud af ægget. Den anden unge vil som regel komme indenfor de efterfølgende 24 timer. Herefter klækkes der en unge hver anden dag. Ungerne forlader reden, når de er omkring 35 - 42 dage gamle.

Sygdom: Er uheldet ude, og din dværgpapegøje bliver syg, er det vigtigt, at du iværksætter en behandling så hurtigt som muligt. På grund af fugles høje normaltemperatur og hurtige stofskifte er de meget sårbare over for sygdomsangreb. En dags sygdom hos en fugl kan sammenlignes med en uges sygdom hos mennesker. Så bare at se tiden an og håbe på, at det nok går over, kan blive katastrofalt. Søg derfor hjælp fra en dyrlæge for at få stillet en diagnose og planlagt en behandling.

Ifølge bekendtgørelse om ornitose, udsendt af Fødevarestyrelsen den 25. juli 2011, og som trådte i kraft den 1. august 2011 (kan læses på www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=138218), har du pligt til ved handel med fugle at føre optegnelse over, hvor du har købt din fugl. Gem derfor denne pasningsvejledning med nedenstående oplysninger.

Art:		Købt af:
Farve/mutation:		Adresse:
Køn:	Ringnr.:	Tlf.nr.:

Du kan læse meget mere om pasning og pleje af dværgpapegøjer på www.danskagapornisklub.dk

- eller du kan købe bogen, "Kom godt i gang - med dværgpapegøjer og spurvepapegøjer", som sælges af Dansk Agapornis Klub, info@danskagapornisklub.dk

